

78 N2 5633

81

ECHO
SECUNDI
JUBILÆI

EVANGELICI SOLENNIA
EXHIBENS,

AB QUAM
IPSO DIE

CONCORDIÆ,
QUO

B. D. MARTINUS LUTHERUS

ANIMAM IN DEO PLACIDISSIME EFFLAVIT,
DECEMORATIONIBUS SCHOLASTICIS
PIE
CELEBRANDAM

OMNES AC SINGULOS REI SCHOLASTICÆ WERNIGERODENSIS
MÆCENATES, FAUTORES ET AMICOS

OMNI QUÆ PAR EST SUBMISSIONE AC HUMANITATE
CONVOCAT ET INVITAT

EUSTASIUS FRIDERICUS SCHÜTZE,
RECTOR.

WERNIGERODE,
Ex Officina MICH. ANT. STRUCKII, Typogr. Aul.

Kayser 78 N2 [63]

+3059693

AK 210

Q. D. B. V.

Trimestre & quod excurrit temporis spatium est, ex quo secundum Ecclesiae Evangelicae jubilaeum alta mente habemus repositum, cuius solemnitas eo horarum momento & me una cum conjunctissimo meo Collega Domino Fleischeri Conrectore nostri Lycæi meritissimo provocabat, ut sequenti die in publica Mæcenatum, Fantorum, discipulorumque frequentia pro instituti ratione quædam de vita virtutibusque Thaumasiandri nostri Lutheri quâ mericè quâ profaicè verba faceremus, quo etiam in Wernigerodensi Camænarum sede propter instauratum Evangelii lumen, quod Deo Lutheroque acceptum ferimus, supremi Numinis gloria sonaret. Induxeram quoque animum, ceu in moribus scholarum publicarum hactenus optimè positum est, per nonnullos ex agmine nostro scholastico electos juvenes huic jubilæo solemnia referre, sed temporis, auditorii, aliarumque rerum opportunitas mentem mutare jussit. Hisce vero rerum circumstantiis jam ritè positis, alium quendam diem huic exercitio scholastico sacrum esse volui, quo nimirum echo quædam secundi jubilæi Evangelici solennia in memoriam revocans in nostro Phrontisterio oriatur. Quotus enim quisque est, qui memoriam hujus exultationis Evangelicæ adhuc vigere negat? aut quis gratiam in hoc jubilæo a Deo concessam ex mente & ore resonandam cessare fecit? Res sane ita comparata est, ut fere unumquemque sana mente præditum hujus instituti rationem approbantem audiam, siquidem Reformationis opus, quæ est dignitate atque excellentia, nullo non die in sublime attollendum est. Quidni ergo negotium nostrum apprimè sub manus succidat, quandoquidem Diem concordia, quo Megalander noster A. R. S. 1546. fato cessit, Lethique viam calcavit, castina luce, si Deo visum fuerit, acturi sumus? Neminem, nisi qui nescio quo Spiritu contradictorio aut præjudicata mente agitarus suamet virgula censoria quod libet conamen metiri solet, hocce pium institutum dente quod dicitur Theonino rodere posse certus sum. Posthabitis ergo hisce meritò actus declamatorius a nostris adornatus echus nomine veniat, quo iterum iterumque earesonare curabimus, quæ saluberrimum Reformationis opus ducentis ab hinc annis acceptum exaltare videri poterunt. Atque hoc non sine ratione. Si enim lubet paulo proxius echus rationem evolvere, sane conatus juvenum ad dicendum paratorum optime cum illa congruit. Echo nimirum, si Sulmonensi Poetæ credimus Nympha fuit ea indole prædita, ut quidem non prior loqui attamen audita aptissime reddere poterit; Non intulset ergo modo allegatus Poeta de illa inquit:

(a) Vocalis Nymphe, quæ nec reticere loquenti,
Nec prior ipsa loqui didicit, resonabilis Echo.

Et paulo post eadem pagella: Hæc infine loquendi
Ingeminat voces, auditaque verba reportat.

Vix ac ne vix quidem mihi pervaserim, Poetam, quæ fuit creaturarum rerum scientia, certum *ἠφισάμυσσεν* sub echus specie credidisse, hoc enim credat Judæus

(a) Publ. Ovidius Naso Lib. 3. *Metamorph. Fabula 8.*

deus Apella, non ego; potius rem saltem indicare et juventuti. quæ per modulum concipiendi occultas rerum qualitates graviter comprehendit, in cognoscendis rebus naturalibus suppetias ire voluit. Id quod univversalisimum in Mythologicis clavem exhibet, qua ratione nimirum prudentissimi Ethnicorum præstantissimas res et moralia sub istius modi imaginibus suos docebant. Ut paucis multa complectar; leviter saltem loco omnium Ciceronem attingam, qui expressis hanc de Furiis fovet sententiam; (b) Sua quemque fraus & suus terror maximè vexat; suum quemque scelus agitat amentiaque adficit; suæ malæ cogitationes, conscientiaque animi terrent. Hæ sunt impiis asidua domesticæque furia, quæ dies noctesque parentum poenas a consceleratis filijs repetant. Si itaque rem ipsam sub imagine Nymphæ exhibitam respexeris, tane non procul ab eo abit alius Poëta huic nequaquam secundus, quandoquidem Maro vir rerum usu exercitatisimus echus rationem optime describit (c) ubi concava pulsu

Saxa sonant vocisque offensa resultat imago.

Atque ut hac vice scholastica e scholasticis autoribus illustrem (nam in scholasticarum rerum circulo aguntur, quibus cathedra non suggestus de mandata est) porro Horatius eidem echus sententiæ subscribit (d) hifce: cuius retinet jocosa nomen imago.

Imo Græci (e) per interiorē vocis vim hujus rei formam, si non penitus atramen aliquatenus indicant, qui cavas rupes vallesque argutas ἠχῶν vocant. Quo etiam Stagiritis respicere videtur inquiring:

ἠχῶν ἔστι ἀφ' ἑαυτῆς τῆς νεότητος λαγύσης. In quo ferè una mente unoque ore contentit celeberrimus Buddeus (quem honoris & amoris causa nomino) qui echo ita describit: Si aer sono concussus inque orbem velut extensus incidit in corpora dura & concava, a quibus repulsus denuo aut alioque vicibus, aures nostras eodem modo adficit, echo inde oritur. Sed quid multis? non hac vice id mihi peculiariter sumam, de hac vallium soni repercussione multa fari ad rem non spectantia; sufficit, exposito hoc naturæ Phænomeno saltem id indicasse, quod nostrum scholarium institutum non sine ratione echo audiat. Sunt enim, qui nil dicunt, quod non dictum sit prius, quique in concessio veritatis divinæ lumine hactenus educati & eruditi sunt. Quid itaque remoram mihi facit, quo minus juvenes fidei meæ concreditos Catechumenos dicam, quippe qui hactenus vocem doctrinæ sanæ (g) vivo docendi modo ex meoque Collaboratore receperunt, eamque sono reciproco hac vice reddere adnituntur. Hinc celeberrima distinctio (h) Patrum ecclesiæ inter catechumenos & Catechetas quoque inter nos tam latè patet, imo etiam in scriptura declaratur, in qua vocabulum κατηχησῶν (i) sensum reciprocum habet, & notat, certas quæstiones ac responsiones viva voce explicare & a rudioribus rursus exigere. Et si dicam, quod res est, Ecclesiastica in primis Religionis Christianæ elementis informatio, quam catechetin dicere moris est, sensu patrum fuit ἀντιπροσφῶν seu vicisitudinis interrogatorum & responsionum, quæ fit a Præceptore summam doctrinæ viva voce tradente & auditore eandem κατ' ἑχῶν seu tono quasi reflexo reddente. (k) Quæ cum ita sint, mea opinione omnes seduli scholarum christianarum juvenes Catechumenorum nomine optime ornantur, quia omnes ad unum scholarum doctores, qui Christo sua nomina dedere, id præcipue agant, ut studiosi juvenes vero Christianismo imbuti dignam Christo vitam agere discant, nunquam enim crediderim, quod quispiam quin Christi-

(b) M. T. Cicero Orat. pro Sex. Roscio Amerino Cap. XII § 14. (c) P. Virgilius Maro Lib. 4 Georg. V. 49 & 50. (d) Q. Horatius Flaccus Lib. I. Carmin. Od. 12 & Od. 22. (e) Ioannes Scapula p. m. 613. it Colum. lib. 9. Cap. 5. (f) Ioan. Francis. Buddeus. D. & Theol. famigeratissimus in Philof. Theoret. p. m. 282. (g) 1 Tim. 1, 10. 1 Tim. 6, 3. Tit. 2, 8. (h) Eusebius lib. 6. Histor. Eccles. Cap. 3. (i) Luc. 1, 4. Act. 18, 25. Gal. 6, 6. (k) D. Conrad. Dieterici institutiones catechet. p. m. 2. it. D. Zach. Seibler præf. Disput. catech. p. 6.

fianissimus veritatibus divinis munitus in literarum ludis utramque faciat paginam, inficias ire poterit. Hoc, hoc modo inquam, echus ratio in aprico fieri, quandoquidem operam oleumque perdant necesse est, qui scribendo tantum in veritatibus divinis humanisque suos erudire gestiunt, nequaquam nimirum intelligunt, quantum viva vox solitaria lectione & scriptione in auditoris mente præster. Nos interea aliter rerum usu edocti aliter in Lyceo nostro vivere consuevimus. Non miretur itaque quispiam, quid actus oratorius de monomachia b. Lutheri cum Papa R. Leone X agens nobis echus specie veniat, meliori enim jure quam Ovidius oratores juvenes craftina luce Deo dante in medium prodituros sub Nymphæ Persona provocavi, de quibus, ut ejus verbis paulisper mutatis utar, valeat:

Hi nec reticere loquenti, nec priores ipsi loqui didicere
Sed in fine loquendi

Ingeminant voces auditaque verba reportant.

Atque ut hac ratione appareat, quid valeant humeri aut quid ferre reculent, quantumve ex nostris resonare poterit in re Lutherana, ex medio discipulorum nostrorum prodibunt nonnulli & quidem.

- I. CHRISTOPH. ERDMANN BIEK, *Mansfeldensis*, Legitimam instituti rationem de duello b. Lutheri cum Papa R. præmissa Auditorii titulo comendabit oratione latina.
- II. JOANN. CHRISTOPH. TOENNIES *Wernigerodensis*, Procemia hujus Monomachiae ex prioribus seculis evolvit versu latino.
- III. HEINRIC. CHRISTOPH. BRÖSICKE *Jherico-Meso-Marchicus* Ipsum pugnae tempus notabit carmine heroico.
- IV. HENRICUS CAROLUS SCHÜTZE *Haina-Stolbergensis*, Palæstram hujus digito quasi demonstrabit.
- V. TOBIAS ANDREAS CHRISTIAN DELIUS *Halberstadiensis*, In causas monomachiae b. Lutheri cum Papa R. inquirere sermone Latino.
- VI. JOHANN CHRISTOPH KRAHMAN *Nofstras*, de Personis hujus duelli figillatim consideratis verba faciet.
- VII. JOANN FRIDER. BODINUS *Wernigerodensis*, Ipsam monomachiae formam omni jure licitam exhibebit oratione latina soluta.
- VIII. ERNEST. LUDOVIC. ADOLPH. FISCHER *Nofstras*, de parastatis hujus duelli agere germanica prosaica.
- IX. CHRISTIAN THOMAS WOLGEMUTH *Wernigerodensis*, de exitu pugnae pauca edisseret latino idiomate & tandem.
- X. CASPARUS HENRICUS FRICKE *Wernigerodensis*, Pæana hujus addet carmine germanico, imo pro POTENTISSIMO SERENISSIMO QUE BORUSSORUM REGE FRIDERICO WILHELMO; pro ILLUSTRISSIMO COMITE CHRISTIANO ERNESTO DOMINO NOSTRO CLEMENTISSIMO; pro ILLUSTRIS EJUS REGIMINE; pro SPECTATISSIMO SCHOLÆ EPHORO; pro AMPLISSIMO SENATU; pro REVERENDO MINISTERIO, pro UNIVERSO COLLEGIO SCHOLASTICO & pro INCLITA CIVITATE vota fundet, proque benevolentissima Auditorum præsentia devinctissimas agere gratias.

Quotquot ergo Mæcenatum, Patronorum Amicorumque hisce pietatis exercitiis delectantur, Eos, qua decet mentis submissione & observantiae cultu rogatos volo, ut cras Deo dante d. 12. Cal. Martii hora 8. benevolentis animo ad hæc scholæ solemnia in Auditorio nostro conveniant, utque Musis nostris porro favere pergant oro atque obsecro.

P. P. Wernigrod. ante diem Concordiæ d. 13. Cal. Mart.

A. R. g. clb lxxxviii.

78N2[63]

81

ECHO

SECUNDI

L I B R A R I

ANGELICI SOLENNIA
EXHIBENS,

AD QUAM
IPSO DIE

CONCORDIÆ,
QUO

MARTINUS LUTHERUS

IN DEO PLACIDISSIME EFFLAVIT,

ORATIONIBUS SCHOLASTICIS

PIE

CELEBRANDAM

REGULOS REI SCHOLASTICÆ WERNIGERODENSIS

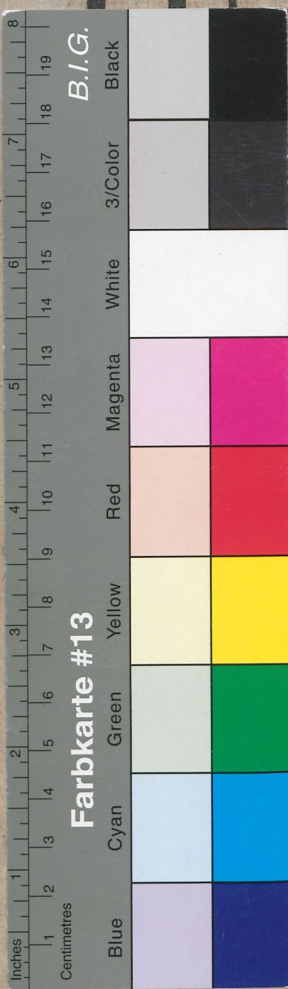
ES, FAUTORES ET AMICOS

PAR EST SUBMISSIONE AC HUMANITATE

INVOCAT ET INVITAT

S FRIDERICUS SCHÜTZE,
RECTOR.

WERNIGERODÆ,
MICH. ANT. STRUCKII, Typogr. Aul.

msel 78 N2 [63]

+3059693

AKG 111 0

